

KIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Szent István legendás királyunk

A magyar történetírás hajlamos arra, hogy első királyunkat különféle legendákkal övezze fel. Ha legendás királynak nevezünk valakit, amint tesszük azt most I. Vagy Szent István magyar királlyal, akkor természetesen tisztában kell lennünk nagyságával.

Istvánunkat, egy nagy változás levezénylése, egy hatalmas átalakulás vezetése – sok esetben bizony kierőszakolása – tette legendássá, mint embert, mint uralkodót, mint egy új eszme első és legharcosabb képviselőjét. Istvánunk 975 körül születhetett Esztergomban. Anyja egy erőszakos természetű, bizánci ortodox keresztény nő, az erdélyi Sarolt volt. Apja a magyarok fejedelme Géza. Mindketten erős akaratú emberek voltak. Kevesen tudják, hogy a későbbi szent király anyja úgy ivott verekedett lovagolt, mint az akkori férfiak, és hogy kissé italosán olykor eljárta a keze – még embert is ölt, még leány korában. Géza fejedelemnek megtetszett ez a vérmes hölgy és feleségül vette. Heltai Gáspár akkori nyelvezetű Krónikájában ezt írja Istvánnal kapcsolatban: „És Geyza herceg, az ő atya, tudós egyházi népeknek keze alá adá ő fiát, az Istvánt, hogy azt felnevelnék

az Isten igéjében, az igaz hitben, szentségben és állhatatosságban.” Így is történt, a fiatal esztergomi királyfi hamar elsajátította a latint és a keresztény hit alapjait. Megtanult írni, olvasni, apjától pedig elleshette az uralkodás fortélyait. És ezzel már véget is ért neveltetése.

Alig lett Istvánból király, apja máris meghalt és a huszonéves fiatalembernek uralkodnia kellett. Ám végül is történt ami történt, mivel a kereszténységet elterjesztette, hát szenté avatták. Hogy ez a hittérítés milyen eszközökkel történt és ezenközben a legendás nagy király kezét mennyi vér szennyezte be, arról valahogy kevés szó eszik. Magánéleti problémái növelték, az iránta való részvétet. Valóban volt miért sajnálni. Az összes gyermeke meghalt még az ő életében. Az első kislány, kinek az Ottó nevet adták, már akkor meghalt, mikor István még nem is ült a trónon, de már férje volt bajor Gizellának. Valószínű a kereszténység mindenáron való terjesztése érdekében István öt

István király eredeti arcvonásokkal, a koronázási paláston

gyermeke közül négynek nem magyar nevet adtak. Ottó, Bernát, Henrik, és Hedwig nem voltak benne, az ősmagyar kalendáriumokban. Csak Imre volt magyar nevű, aki megérte a felnőtt kort. Persze ezt

nem magyaros nevének köszönhette. A királyi udvarban németesen Emmerich – nek szólították.

A korabeli krónikaírók úgy állították be Istvánt, mintha „Krisztus katonája” lenne. Ennek megfelelően természetesen ellenséget is kellett neki találni, ami abban a korban, mikor nagybátyját Koppányt, aki már megkeresztelkedett, de mivel a bizánci ortodox keresztiséget vette fel, („Rómába vezet minden út szemlélet szerint) felnégyelték. A Nyitrai várba menekült másik édes rokonát, Vazult megvakította, majd fülébe ólmot öntetett.

Nos, mindent összevetve István csakugyan nagy „legendás” király volt. Igaz ugyan, hogy a róla szóló legendákat alaposan kiszínezték azok, akiknek ez akkor vagy később érdekükben állott.

Ez azonban semmit sem von le emberi nagyságából és történelmi jelentőségéből. Nagyon nehéz dolga lehetett, hiszen első volt majdnem mindenben. Átvészelte a sors által ráért csapásokat, helytállt ahol kellett, vagy lehetett. Ember volt ő is. Ha megkaparjuk a ráakódott aranyozást, a dicsőség túlzott rétegeit, megleljük azt, akit kerestünk: egy pozitív gondolkodású, minden nehézséggel szembeszálló, még vesztes helyzetekben is győzni akaró férfit.

És igazából ez számít.

Részletek, Uralkodóink egy évezreden át
2010. könyvemből.

FR

Szakmai megbeszélés

*Polgárőrségünknek szakmai megbeszélése a Szentendre
Rendőrkapitányság Vezetőjével*

Polgárőrségünk kezdeményezésére 2023. augusztus 11-én 10:00-órától a Szentendre Rendőrkapitányságon szakmai egyeztető megbeszélésre került sor. A konzultáción

egyesületünk részéről Mihics József elnök, Franyó Rudolf alelnök, a Szentendre Rendőrkapitányság részéről Dr. Turi-Kovács Áron Péter r. alezredes kapitányságvezető vett részt. A megbeszélés jó hangulatú és eredményes volt. Szó esett az egyesületünk eddigi tevékenységéről, működési tapasztalatokról, a lakossági visszajelzésekről. A megbeszélésen a Polgárőrség és a Kapitányság további együttműködésével kapcsolatos tevékenységről is megállapodás történt. Kapitányságvezető Úr támogatásáról biztosította Polgárőrségünket.

Pilisszentlászló, 2023. augusztus 11.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A 100 éves Kissinger mondása

Németország a világnak túl kicsi, Európának túl nagy. Az egyesült Németországnak megszűnt a félelem érzete. Pedig a világ népességének csak 1% - a német, de merkel szerint? – Nincs felső határa a bevándorlásnak. Schulz szerint: - Németország bevándorló ország. Scheigen örülség. Kerítés és határőrség nélkül egyetlen ország sem védhető meg a besétálók ellen. Budára is besétáltak a muszlimok

5001 éve, és csak az egyesített európai hadak tudták onnan kivenni őket. A németek szerint viszont a franciák elfelejtették integrálni a migránsaikat. Pedig ez vár a jövőben a németekre is. Polgárháborús zavargások, mert a migránsok egyre öntudatosabbak és benszülött gyűlölőbbek.

Tisztelettel, Losonci Miklós agrármérnök

A kenyérről röviden

Írta: Kimmel István

A legutóbbi rendszerváltásig augusztus 20-án nem Szent István államalapító királyunkról emlékeztünk meg, a szocializmus éveiben az új kenyér ünnepévé kiáltották ki és Rákosi Mátyás után Kádár János is kenyeret szegett, amit láthattunk az újságok címlapján, vagy a televízióban.

A kenyér ősidők, talán a feltalálása óta szent dolog volt a szegény ember számára, mert az életet, a megélhetés alapját jelentette. A munkabért nevezték kenyérkeresetnek, a nyári aratási és cséplőgépi munka búzában fizetett részesedése biztosította sok család kenyerét egész évre. A keresztény ember a kenyér megszegésekor a szeletelő kés hegyével keresztet rajzolt az aljára. A vallási fohász része, a „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”.

Az internetes Wikipédia szerint az őseink először természetes formájában rágták el a növényi magokat, majd a tűz megismerésével megpörkölt rágcsálta azokat. Később rájött, hogy vízzel megfőzve a kása még könnyebben ehető. Majd felfedezte, hogy a kemény magvakat meglehet őrölni és vízzel elkeverve lepény süthető. Legkorábban árpát, zabot használták lepénynek, majd a rozst a népvándorlások korában.

A búzatermesztés bölcsője Eurázsia, a céltudatos termesztését a sumérok kezdték és az első búzakenyerek kb. 7000 éve jelentek meg. A British Museum Egyiptom kiállításán látható egy 5000 éves búzakenyér. A lepénykenyerek után valószínűleg Egyiptomban találták fel a kelesztett kenyeret kb. i.e. 3000 körül. Az ókori görögöknek és rómaiaknak már gazdag kenyérkultúrájuk volt.

A honfoglalás idején a kenyér szó a lepénykenyeret jelentette, majd a 17. századtól vannak írások a kelesztett kenyérről. A honfoglalás előtt a földművelő avar népesség is sült kenyeret agyagedényben. Gyerekkoromban heti egy nap volt kenyérsütés, általában pénteken és öcséimmel együtt nagyon vártam ezt a napot, mert kedvencünk volt a fokhagymás tejfölös kemencés lángos és a 20-30 dekás barnára sült kiscipó.

A rizs fő élelmiszer Kínában, Japánban, Indiában és általában Dél-Kelet Ázsiában ma is ez sok százmillió ember mindennapi tápláléka és kenyeré. Ismerünk „fán termő” kenyeret is, ilyen például Afrikában a kenyérfa másfél-két kilós termése és egyes afrikai, indiai népek számára a banán, a datolya és más pálmák termései.

Államalapító Szent István királyunk tűzijátékkal színesített ünnepén továbbra is megemlékezhetünk a 7000 éves múltra visszavezethető búzakenyerünkről 2023. augusztus 20-án is.

Székely mondások

-Ez a kis rossz elmúlik és jó már nem lesz.

-Miért nem műtrágyázzák a kaszálót – kérdeztem az apósomat?

– Azért mert a birka nem eszi meg a műtrágyázott, ízetlen szénát.

Mi bezzeg minden puffasztott zöldséget, gyümölcsöt, burgonyát, búzát igen.

-Egyszer megkérdeztek egy haragos székely lányt, hogy mi a baja: éhes, vagy szexhiánya van, mire így válaszolt: - Éhes biza nem vagyok.

A rendszerváltás előtt történt a székelyudvarhelyi buszpályaudvaron, hogy megkérdeztem az információt, hogy lesz e busz Segesvárra?

-Azt csak a buszsofőr tudhatja – mondta!

-Maga miért nem – kérdeztem?

-Azért, mert csak ő tudhatja, hogy van e motorina (gázolaj, dízelolaj) a tankban – válaszolta.

Máskor durdefektet kapott a busz egyik kereke. Annyira el volt kopva, hogy a benne lévő drótszövet eltört, és kiszúrta a belsőt.

Farkaslakán egyetlen román sem élt, de ilyen rendőrt kaptak. A helyiek a következőt tanácsolták neki: - Ne rúgj bele minden kőbe, mert hamar elkopik a cipőd!

Losonci Miklós

Egy társulás margójára

Nagyon meglepő, de mégsem olyan nagyon, mint azt elképzelhető. Sajnálom, hogy kihagytam ezt a testületi ülést. Nagy lendülettel megtörtént a Szentendrei vezetéssel létrehozott Dunakanyar Rendészeti Társulás létrehozása. Összesen öt Önkormányzat fogadta el a létrejöttét. Csakhogy közben kiderült, hogy már létezik egy ilyen Társulás a Duna másik oldalán. Ezért újból meg kell kötni a megállapodást. A határozati javaslatban szerepelt, hogy a korábbi 14/2023. határozat 3. pontja hatályban maradt, mely szerint a Polgármester megkötheti a szerződést, valamint esetleg érdemi kérdést nem érintő változást is elfogadhat. A jelenlegi határozat tervezetében az

szerepel a 3. pont alatt, hogy a Polgármester felhatalmazást kap a megállapodás megkötésére. Erről ennyit. Szóval csak még annyit tennék hozzá, hogy települési rendezvényt érintő biztonsági kérdést nem lehetett megoldani. Eddig a Polgárőrség megoldotta esemény nélkül a feladatot. Most az új rendszerben már a rendezvényről elloptak egy nagy értékű kerékpárt. Ehhez nincs mit hozzáfűzni. Ez a valóság kis falunkban. Az, hogy a falu bejáratánál valamilyen úton, módon eltűnt a biztonsági kamera szintén jelzi a közbiztonsági feladatokat.

Sweickhardt Gotthilf

A Szent István elleni merénylet *Egy Árpád-kori családi tragédia*

Érdekes, izgalmas, azonban nem biztos, hogy hálás dolog egy majd' évezreddel ezelőtti bűntény körülményeinek vizsgálata. Úgy gondoljuk azonban, ennyivel tartozunk „az évezred magyarja”, Szent István királyunk emlékének, hiszen ezt a merényletet ellene kísérelték meg, ő lett volna az áldozat. Lehet, ha sikerül, már senki nem beszél magyarul a Kárpát-medencében, nem lenne magyar állam és magyar nemzet sem. A sors azonban akkor még kegyes volt hozzánk. Első királyunk sértetlenül élte túl az ellene tervezett gonosztettet, magatartásán és intézkedésein pedig

egy kivételes egyéniség, egy kiválasztott ember szinte tapintható körvonalai sejlenek át.

Mi történt?

Sajnálatos módon a merénylet pontos idejéről csupán annyi bizonyos, hogy azt nem sokkal István fia, a trónörökös Imre herceg 1031. szeptember 2-án bekövetkezett tragikus halála után kísérelték meg. István ekkorra már – elsősorban fia elvesztése miatt – lelkileg, de idős lévén testileg is megtört ember, akit állandó lábfájás (valószínűleg

köszvény) gyötört, és visszatérő lázrohamoktól szenvedett. A későbbi szent király élete és uralkodása utolsó időszakához érkezett tehát; testi egészsége megrendült, ám sehol nem találunk említést arról, hogy szellemileg is hanyatlott volna, míg 1038-ban érte is el nem jött a halál.

A merénylet részleteiről az egykorú források közül csupán István király Kislegendája és Hartvik

püspök legendája

tudósít. A két legenda

közül minden

valószínűség szerint az

előbbi tekinthető

autentikusabbnak – már

csak azért is, mert a

Kislegenda írója még

beszélhetett olyanokkal,

akik a merénylet idején

István udvarában éltek.

A merénylet konkrét

körülményeinek

ismertetését egyébként

Hartvik püspök is a

Kislegendából vette át,

szinte szó szerint. A

Kislegenda tömör, de

rendkívül életszerű

leírása szerint István

udvarának négy

főembere szövetkezett a

király megölésére, a

gyilkosság végrehajtását is egyikük vállalta

magára. Az illető alkonyatkor, lámpaoltás után

lopózkodott be a király hálótermébe, ruhája alatt egy

tőrrel. Azonban a tört elejtette, az pedig a földre

esván nagyot pendülve felzavarta a már szunyókáló

királyt.

A merénylető azonnal látta, hogy minden elveszett.

Az uralkodó kérdésére, hogy mit keres a

hálóteremben, térdre esett, és a király lábát

átkulcsolva bevallotta szándékát, majd irgalomért

esedezett. István pedig különösebb teketória nélkül

megbocsátott neki, ennek feltételül azonban azt

szabta, hogy a merénylető nevezze meg társait. Ezt a

kudarcot vallott gyilkos-jelölt meg is tette, így a

büntársakat sikeresen elfogták, és az akkori

időkben szokásos módon szolgáltatnak rajtuk

igazságot.

Mennyire érdekes, ahogyan a szüksézáú leírason is

átsüt mindaz a feszültség, bizonytalanság és – minden biztonnal – lelkipurdalás, ami a merénylet keríthette hatalmába, ahogyan az esti homályban István felé settenkedett! Ebben a néhány pillanatban mennyi minden megfordulhatott a fejében, ahogyan egy olyan emberhez közeledett, aki már életében legendává, környezete számára pedig már akkor szentté vált! És mennyire

imponáló, ahogyan egy

kivételes személyiség

ugyanabban a pillanatban

képes magánember és

király is lenni, ahogyan

egy időben képes a

keresztényi

megbocsátásra és az

uralkodói – egyébként

abszolút törvényes –

szigorra!

Persze, lehet kételkedni

is abban, hogy azon az

estén valóban minden így

történt-e. Furcsa, hogy

mégis, ha magunkba

nézünk, valami azt súgja:

így történt, semmi

hihetetlen nincs abban,

hogy Szent István így

viselkedett.

Ám minden kitervelt és

megszervezett politikai

büntettnek van elő-és utóélete, még az sem biztos,

hogy pusztán a végrehajtás (vagy annak

megkísérlése) a legfontosabb momentum az

események láncolatában. Úgy gondoljuk, ennek a

szerencsésen végződő estének a története is csupán

egyetlen láncszem egy folyamatban, amit

megelőznek és követnek más láncszemek.

Imre – baleset vagy merénylet?

Imre herceg halála minden biztonnal legnagyobb

emberi és uralkodói tragédiája volt első

királyunknak – és az óta is sok találgatásra ad okot.

Kétségtelen, aki merényletet sejt mögötte,

semmiképpen nem a fantazmagóriák birodalmában

kalandozik. Imre vadászbaleset áldozata lett,

márpedig az egész középkor folyamán bevett dolog

volt az előkelők elleni merényletet

vadászbalesetnek álcázni. A lehetőség tulajdonképpen önmagát kínálta: a vadászat, az arisztokraták kedvenc sportja, eleve „veszélyes üzem” volt, hiszen Európa erdeiben még bőven éltek olyan nagyvadak, amelyekkel egyáltalán nem biztos, hogy élve meg lehetett úszni a találkozást. A fegyverek egész garmadája is kéznél volt, az akkori nyomozati eljárások pedig – ha ilyesmiről egyáltalán beszélhetünk – teljességgel alkalmatlanok voltak a körülmények, a módszerek és az eszközök olyan meggyőző tisztázására, mint manapság.

Imre herceggel sírba szállt a megöregedett és egyre betegbb István abbéli reménysége is, hogy közvetlen leszármazója és szellemi örököse lép majd trónra, és folytatja, amit ő elkezdett. Márpedig a középkor legsötétebb drámáit mindig a trón körüli küzdelmek szereplői írták...

Imre herceg halála után két személy maradt esélyes a magyar trónra, mindketten István unokaöccsei voltak.

„Fülembe forró ólmot öntetek...”

És éppen azidőtájt történt még egy nevezetes, nem különben tragikus esemény is, pont az egyik trónjelölt unokaöccsszel, amelyet szinte mindenki Ady Endre

Fülembe forró ólmot öntetek,

Legyek az új, az énekes Vazul...

sorai után ismer. Erről az esetről legkorábban a több mint kétszáz évvel későbbi Kálti Márk-féle Képes Krónika tudósít Vazulról, István király Legendái hallgatnak.

Vazul (más változatban Vászoly) hercegi rangú személy volt, István apja, Géza fejedelem Mihály nevű öccsének fia, aki minden bizonnyal idősebb volt Imrénél és fiatalabb volt Istvánnál. A közkeletű vélekedés szerint István azért adott utasítást a „nem keresztényi” életvitele miatt éppen a nyitrai várba száműzött Vazul megvakíttatására és azért öntetett a fülébe forró ólmot, hogy uralkodásra alkalmatlanná tegye – hiszen Vazul herceg, az uralkodó egyik legközelebbi rokonaként a trón öröklésére is esélyes volt.

István egyéniségének ismeretében azonban valami itt nagyon sántít. Az egykorú források és törvényeinek ismeretében is biztosak lehetünk abban, hogy nem volt kegyetlen, nem volt

kíméletlen, különösen saját rokonaival szemben nem. A szerencsétlen Vazullal pedig igencsak brutális kegyetlenséggel bántak el; alig hihető, hogy ilyesmire István „úri szeszélyből”, egy rossz pillanatában, teljesen öncélúan adott volna parancsot. Ehhez azért több kellett holmi, lábfájás okozta átmeneti depresszióval; ehhez igen súlyos bünt kellett elkövetni egy királyi rokonnak.

A szerintünk a történesek fő láncszemeként felfogható, időben szorosan egymást követő három esemény – Imre herceg halála, az István elleni merényletkísérlet és Vazul megvakíttatása – ismeretében csupán a józan logikát és némi képzelőerőt kell segítségül hívnunk, hogy egy tragikus történet a maga teljes valóságában bontakozhasson ki előttünk.

Több mint feltűnő, hogy egyetlen forrás sem említi nevet, amikor a pártütökről beszél. Márpedig a középkor folyamán mindig gondoskodtak arról, hogy a legnagyobb bűnnek számító, eleve fővesztéssel járó, az uralkodó iránti hűtlenség (infidelitas) elkövetőinek neve úton-útfélen ismertté és emlegetetté váljon, családjuk pedig minimum jószágvesztéssel, de gyakran válogatott borzalmak elszenvedése által bűnhődjön – a magyar történelemből gondoljunk csak Zách Felicián közismert esetére! Itt azonban egy látszólag érthetetlen következetlenséggel állunk szemben: nincs szó egyéni és családi nevek meghurcolásáról, nincs semmiféle adat birtokvesztésről, és ha jobban belegondolunk, súlyos és kegyetlen ugyan a büntetés, de nincs fővesztés sem.

Így az uralkodók csak a saját rokonaikkal szoktak viselkedni. Ha logikusan próbáljuk kerek egészebe foglalni a történeéseket, hamar rájövünk, hogy az István elleni merénylet mögött minden valószínűség szerint Vazul állt, és – a kor viszonyainak ismeretében – legalább ennyire valószínű, hogy az uralkodó udvarában élő, a merényletet tervező további négy főember is a rokonsághoz tartozott. A lefűlelt összeesküvő minden bizonnyal nevén nevezte Vazult, mint a merénylet legfőbb tervezőjét; a lator királyi unokaöcsöt ezért érte el végzete.

Vajon „csupán” ennyi lett volna a rovásán? Nagyon „tudománytalan” lenne eljátszani a gondolattal, hogy István az előtte térden csúszó merénylőnek esetleg feltett egy másik kérdést is,

azt, ami mint királyt és apát a legjobban foglalkoztatta? Hiszen a szituáció távolról sem, lehetett ismeretlen előtte. István évtizedeken keresztül lelkiismeretesen megtartotta a királyi törvénytöréseket, ezek során nyilván személyesen hallgatta ki a peres feleket, vagy a színe előtt vádolt bűnösöket. Sokféle értelemben az ügyek vizsgálójaként járt el tehát, intelligenciája és – főleg öreg korára megszerzett – emberismerete révén pedig jól ismerhette azt a lelkiállapotot, amikor az éppen a töredelmes beismerés és megbánás útjára lépett bűnös a leginkább őszinte pillanatait éli, amikor lelkiismerete könnyítésére kész mindent beismerni, amit valaha is elkövetett –

vagy amiről valaha is tudomást szerzett?

Kilenc és háromnegyed évszázad távolából persze már lehetetlen az események pontos rekonstruálása. Mégis úgy gondoljuk, indokolt a feltételezés: az őszinteségéért kegyelmet remélő merénylőnél István „rákérdezett” az Imre-ügyre is. Hogy mi lehetett a válasz? Már sosem tudjuk meg, és talán jobb is így. A szent királyokat adó Árpád-házra – a szabályt erősítő csekély számú kivételtől eltekintve – nem volt jellemző a testvérharc, a véres bosszú, a kegyetlenkedés, az országrontás.

Dr. Csere Péter

Örökre elment

Örökre elment, mindörökké elhagyta szülőfaluját, a nehéz gyerekkora majd küzdelmes szorgos élet élt Teréz néni idén most már a sokadik halottunk.

Halálával ismét apadt létszáma a helyi születésű lakóinknak. Rézi néni, mert így hívtuk, halálával a példaértékű keresztény életet élők száma is csökkent. Nehéz gyerekkora ellenére megélte a 91. születésnapját. Dombai István, és Szlovák Anna szülők által ősi pilisszentlászlói lakosok sarja

1932. március 20. szerdai nap reggelén született. Még annak a hétnek vasárnapján lett megkeresztelve Dittrich István atya által a helyi kápolnában. A keresztszülőséget Kosznovszki István és Dombai Teréz helyi lakosok vállalták. Gyerekkorát a gazdasági világválságot követő inséges időkben élte. A háborút iskolás gyerekként élte át. A háborút követően 1949. esztendőben ment férjhez a helybeli Kosznovszki Istvánhoz.

Házasságából két fia született. Az elsőszülött édesapja nevére, Istvánra lett keresztelve. A másodszületett fiú a László nevet kapta.

Az akkori helybeli lakosokból sokan az erdészethél dolgoztak. Ezt tette Rézi néni is. Ahogy mondani szokás „zsinórban” – tehát negyven éven át, dolgozott az erdészethél, a legkülönbözőbb munkáknál.

Mindkét fiút példaértékűen nevelték, és tanították.

Családjukért mindketten a férjével egész életükön át mindig a legkeményebb fizikai munkát végezték.

1988-ban nagy csapás, mondhatni tragédia érte, a

példaértékű életet élő családot.

Váratlan betegségben viszonylag még élete delején meghalt a családfő. Rézi néni életének jelentős részét ezáltal 35 éven át özvegységben élte. Tizennégy évvel később 2012 – ben ismét borzalmas csapás érte Rézi nénit. Örökre eltávozott az élők sorából a

család legkisebb, legkedveltebb gyermeke László. Ez leírhatatlanul megviselte Rézi nénit. Idős korára sorsába beletörődve, igen szépen békességben élt fiával, Istvánnal, aki tehetségéhez mérten igazán nagyon odaadóan viselte gondját haláláig. Szeretett Rézi néni keresztény valláshoz méltó türelemmel viselte el a sors által reá mért csapásokat.

Kedves Rézi Néni! Búcsúzik tőled fiad István, és szeretett családtagjaid, rokonok ismerősök. A kemény küzdelmes életed után nyugodjál békében, szülőfalud földjében melyet annyira megszerettél!

A gyászoló fia és családtagok nevében engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték őt utolsó útjára, a pilisszentlászlói temetőben.

F R

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

-Semmit sem utálok úgy, mint a hazugságot. Azt mondják hazug kutya! Pedig a kutya nem hazudik. Másképp ugat, ha tolvaj jár a tanyán, másképpen, ha gazdája jött meg. Vonít, ha veszedelmet érez:-de soha meg nem téveszti a maga ugatását. A kutyában van becsület. Csak az ember tud hazudni. Az az igazi ugatás.

JÓKAI MÓR

-A szerelemnek még a bolondsága is nagyobb bölcsesség, mint a filozófiának minden tudománya.

JÓKAI MÓR

-Jó azért vagyok a világon, hogy másokon segítsék. De fogalmam sincs, mások miért vannak a világon.

W. H. AUDEN

-Egy gyermek ki akarta venni a vízből a halat, hogy meg ne fulladjon!

-LUCIAN BLAGA

-A világ könyv, és akik nem utaznak, megrekednek egyetlen oldal olvasásánál.

SZENT ÁGOSTON

-Az olyan ember, aki könyvet olvas, soha nincs egyedül.

CARLO GORDINI

-Ne adj tanácsot. A bölcsnek nincs szüksége rá, a bolond pedig úgysem fogadja meg.

ANGOL KÖZMONDÁS

-Az igazság hatalom nélkül tehetetlen, a hatalom igazság nélkül zsarnokság.

BLAISE PASCAL

- A legszárazabb emberek a legkevésbé gyúlékonyak.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Mikor igazi zseni születik a világra, felismerheted a jeleiről: Minden fajankó szövetségre lép ellene.

JONATHAN SWIFT

Nem menekülhetsz a holnap felelősége elől, azzal, hogy ma kitérsz az útból.

ABRAHAM LINCOLN

A természetvédelmi őrszolgálat nyáron sem pihen

2023. augusztus 10-én Polgárőrségünk és a Duna-Ipoly Nemzeti Park természetvédelmi örkerület vezetővel, Fehér Balázssal közös szolgálatot látott el Pilisszentlászlót érintő természetvédelmi területek ellenőrzésében. Az ellenőrzés kiterjedt a bel és külterületi területekre. A szolgálat során a

vándortábor ellenőrzése is megtörtént. A tevékenység közben az örkerület vezetője a parlagfűvel kapcsolatban igen értékes információkat osztott meg. Ez alapján mindenkinek, aki a területén földmunkát végzett érdemes átnéznie a munkával érintett területet, mert ezeken a részeken jelenhet meg a parlagfű. Ezt egyes részeken tapasztaltuk, ahol földmunkát végeztek, de ott valaki tövestől szedte ki az ilyen növényt.

Mihics József

Pilisszentlászlói Polgárőr és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Elnöke

Korai halál

Fiatalon örökre elment, mindörökre elhagyta elődei ősi fészket, a betegsége ellenére is mozgékony Nándi. A csendes higadt életet élő Nándor testvérünk, mindkét ágon tisztos földműves gazdálkodó ősi alapító családok sarja, 1960 szép napsütöses napján augusztus 5-én született Szentendrén. A keresztszülői feladatokat édesapja nővére Dombai Emília és férje Petkó Lajos vállalta. Itt a helyi kápolnában Szopori János atya plébánossága idején lett megkeresztelve. A szülői házában nevelkedett, leánytestvérével Évával. Innét járt gyerekkorában rendszeresen a kápolnába, Elsőáldozott, majd 1973. május 27. bérálkozott. Az általános iskolát befejezve, az asztalos mesterséget választotta. Nagyon jó és szorgalmas mesteremberként dolgozott. Huszonhárom éves korában 1981-ben kötött házasságot, a közeli Izbégen lakó Irénkével, akivel békés házasságban élt 42 évet. Házasságukból egy leány Éva (Hugi) és egy fiú gyermek Nándi, akit szintén édesapja, nagyapja, és dédnagyapja nevét kapta született. Szorgalmas munkájának köszönhetően a szülői ház birtokán építette fel családi házát. Ezt követően önhibáján kívül mint utas sajnálatos autóbalesetett

szenvedett, amely döntően befojásolta későbbi életét. Leányától született unokáját nagyon szerette. Balesetben szenvedett sérülése ellenére tehetségéhez képest állandóan ténykedett. Igazán nagyon jó lelkű, és vidám férfiként élte életét. Soha senkit meg nem bántott. Erejéhez képest igen nagy támasza volt szeretett családjának. Megtört szível búcsúztak tőle: Felesége, Irénke, unokaöccsei: Joci, és Norbi. Anyósa Irén, sógornője: Erzsike és férje István. Dotti, Istók és keresztlánya, Kitti, és a sírjánál jelenlévő rokon, barát, szomszéd., és volt osztálytársai. Kertész József úr ékes szavaival, meghittebbé tette a végső búcsút. Nándi testvérünk keresztény valláshoz méltó türelemmel viselte betegségét. Kedves Nándi, a kemény küzdelmes életed után nyugodjál békében, és legyen neked könnyű szülőfalud rögzös földje., melyet annyira megszeretted! A gyászoló család nevében engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték Öt utolsó útjára, a pilisszentlászlói temetőben.

F R

Tisztelt tűzifafeldolgozók!

Mint az Szentlászlón mindenki előtt ismert a Tölgyfa utca burkolatának egyes részei igen rossz állapotban vannak. A tavaszi ideiglenes helyreállítás óta több alkalommal volt nagyobb esőzés, mely tovább rontotta az út állapotát. A mostani esőzésről mellékelek egy- két képet. A jelenlegi állapotot nagyban rontja az, hogy nagy tömegű járművek közlekednek az utcában. Nem azok ellen írok, akiknek a tüzelőjét viszik házhhoz, hanem azokhoz szólok, akik a megvásárolt fát

ebben az utcában szállítják a Petőfi utcai telepükre. A Tölgyfa utca ideiglenes javításának elérése is igen lassan és nehezen ment. Az utca állapotának további károsodása megelőzése céljából kérem, hogy a nagy rönkfákat szállító nehéz tehergépjárművel ne a Tölgyfa utcát használják. Biztos találnak más utat, amely stabilabb szerkezettel rendelkezik és elbírja a tehergépjárműveket.

Köszönettel: Sweickhardt Gotthilf

Hozzászólás a “Szlovák vagy tót?” cikkhez

A “tót” szavunk feltehetően a teuton szóból ered. Akik egy német lovagrend lakói voltak. Később a mai szlovákokat szlovéneket és szlávokat nevezték tótnak vagyis nem vagyis a nem pravoszláv magyarországi szlávokat. Akik ősei közt lehettek német lovagrendiek, tehát teutonok is. Ahogy a magyarok ősei között is lehettek hunok, amilyen néven az egész világ nevez bennünket(Hungari, stb) A svábok Ulm-tól hajóztak le egészen a

Fekete-tengerig. Az oláh szó a vlach szóból ered. Jelentése olasz. Lévén, hogy a román nyelv latin nyelv, és a románok római birodalmi leszármazottaknak tartják magukat. Átlagosan kétszáz éve ismerjük az őseinket, de az emberiség kétmillió éve jelent meg a Földön. Húsz évente új “keveréket hozva létre. Amit a szerelem biztosít, a beltenyészet ellen.

Losonci Miklós

Zarándokok

Kedves Franyó Rudolf Úr!

Megkért búcsúzásunkor hogy egy rövi összefoglalót küldhetné a zarándoklatunkról.

Nagycsaládunk ifjú tagja a Egyházunk papi szolgálatára jelentkezett. A család egy szívvel egy lélekkel támogatta döntésében, és ősi hagyományként a diakonus illetve papszentelésre gyalogos

zarándoklatot szervezett.

Ezeknek, a zarándoklatoknak egyik szálláshelye volt

Pilisszentlászló.

Bajna - Vác közötti útvonal érintik a Gerecse keleti lankás dombvonulatait, a

Pilis roppant bérceit és völgyeit, és a Visegrádi hegység a Dunára néző meredélyeit.

A fotó Bajnán készült, mikor Nyíri Róbert plébános atya áldásával indultunk útra.

A Pilisen áthaladni, Krisztus keresztyét magasbaemelve vinni, szent helyen imádkozni, forrásokból felfrissülni, csodás dolog. Nem csak azért megy az ember közel hetven kilométert hogy úton legyen és reménykedjen a szerencsés megérkezésbe, azért zarándokoltunk hogy lelkierőt és kegyelmet sugározzunk fiatal felszentelendő paptestvéreink felé. Az út minket is rendezett, erősített, megtisztított. Félelmeink, aggodalmaink,

apróbb cseprőbb gondjaink, minden egyes imával énekekkel mögöttünk maradtak. Csodálatos érzés, amikor az ember megcsendesül, kitisztul, felfrissül testileg és lelkileg is. Hagyományokat nem kell ápolni, azokat újra és újra meg kell élni. A hét zarándok mindegyike gyakorlott teljesítménytúrázó, és az Országos Kéktúrát is a

java már végigjárta, de a zarándoklathoz hasonló élményeket ott nem tapasztalhatott meg. A szakralitás hitélmény, ami csak adott helyen adott időben élhető meg, ennek egyik módja a gyalogos zarándoklat. Erre

tapasztalatunk szerint a Pilis a legalkalmasabb, ezt bizonyította a múltban is.

A Ön Túrista Hotele egyszerű, és ezért nagyszerű. Mindent megadott, amire ott és akkor szükségünk volt.

Nagyon köszönjük a szállást, a jó szót, a barátságot. Kívánjuk minnél többen, éljék át az útonlét kegyelmét, élvezzék Pilisszenlászló vendégszeretét.

Tisztelettel és üdvözléssel kívánok jó egészséget, és tartalmas nyári napokat.

Kovács Gábor

Nagy Magyarok nagy tettei

Július 22-én volt a NÁNDORFEHÉRVÁRI DIADAL emléknapja.

A Hunyadi János, Kapisztrán János és Szilágyi Mihály vezette keresztény sereg 1456. július 22-én világra szóló győzelmet aratott Nándorfehérvár, az „ország kapuja” alatt. A diadalnak óriási szerepe volt abban, hogy a török hetven évig nem vezetett nagyobb hadjáratot Magyarország ellen. A vár védelmének legendás alakja, az idős katona, Dugonics Titusz, hogy megakadályozza a török lófarkas jelvény kitűzését, magával rántotta a mélybe a vár fokára kapaszkodó török katonát.

Hunyadi János – néhány héttel a győzelem után – a táborban kitört pestisjárvány áldozata lett. Még ugyanebben az évben elhunyt Kapisztrán János, az itáliai ferences barát is. A pápa, III. Calixtus még a csata előtt rendelte el, hogy déli harangszó szólítsa imára a híveket Magyarorszáért szerte a keresztény világban. A pápai bulla kihirdetésének idejére azonban már a győzelem híre is megérkezett az európai városokba. Tehát nem azért harangoznak, mert Hunyadi János történelmünk egyik legelismertebb hadvezére diadalt aratott a mohamedán vallású törökök felett. Történelmi tény, hogy III. Calixtus pápa, már előtte kiadta a rendeletet, hogy amelyik településen,- városon átvonulnak a török elleni keresztényhadak,

harangszóval üdvözljék őket. Ugyanakkor azt is tényként kell elismernünk, hogyha a többségben délszláv harcosokból álló csapataink nem aratnak diadalt, akkor az ozmán uralom alatt nem lettek volna templomaink, tehát nem szólna most a déli harangszó. Csak, mint magánemberként bátorodom megjegyezni, hogy a migránsok áradatával, a jelenlegi helyzet még veszélyesebb, jobban fenyegeti keresztényi érzelmű hazánkat.

F R

Hozzászólás Népi építészetünk című cikkhez

Pilisszentlászló tengerszint feletti magassága megegyezik a 370 m. magas Nagy –Villám hegygel. Petőfi gyalog járt Debrecenből Pestre, de a szentendrei Kőhegy megmászása előtt Pomázon szállt meg. Másnap indult a csúcs megmászására a 366 méter tengerszint feletti hegy ellen. “Megmásztam a rettenetes Kő-hegyet” – írta.

Szentendre kívülről mese szép, de a kapukon belül a salétrom az úr. Úgy rombolja a falakat mint a víz, ha felszívárog a falba. Márpedig az egész óváros kátránypapiros és kátrányos szigetelés nélkül épült az alap és a falak között. A talajvíz felviszi a salétromot a tetőig, és az egész fal szétporlad a salétromtól. (és a fagytól is). Az emberiség eleinte kör alaprajzú sátrakban,

jurtákban élt. Azóta viszont mindenki négyszögletes, derékszögű házakban már az őskortól. Kivétel Szentendre. Kivétel Szentendre. Itt minden háromszögletű vagy ötszögletű, de sosem négy, és semmi sem derékszögű. Ilyen sehol nincs a világon és sosem volt. Sőt, mi több, az összes szentendrei ókori római rom alaprajza is mind négyszögletű volt. És derékszögű. A legenda szerint a várost alapító szerbek annyira siettek a törökök előll menekülve, hogy otthonfelejtették a derékszöveget. A filoxéria miatt nem volt pénz a város ujjaépítésre. Szerencse, a szerencsétlenségben. Így maradhatott a város 3, 5. 7stb. Szögletű, Ez egyedül álló a világon.

Losonci Miklós

Sekély szántás

Mihez kezdünk a szabadsággal pénz nélkül

Az országunkban élő nemzetiségek jogainak mindennapi gyakorlatban történő érvényesítése szempontjából talán az az elmúlt nagyjából egy évtizedben lezajlott társadalmi-politikai változások és a társadalom demokratizálódásának legnagyobb hozadéka, hogy már nemcsak “néhány radikális” utasítja el a kétarcú és hamis megoldásokat. A Nemzetiségi területen zajló sekély szántás egyre szélesebb rétegeknek szembetűnő – persze elsősorban a Nemzetiségi lakosság köreiben. Sőt mostanában már a politikusokban is kezd tudatosulni, hogy ha megakarjuk menteni, amit még egyáltalán lehet (és egyáltalán nem “csak” a nemzetiségek érdekében, hanem legalább ugyanennyire a többségi nemzet érdekében is), akkor határozott és nagyon konkrét intézkedések nélkül ez nem fog menni. Valódi Nemzetiségi iskolák és a kisebbségek további alapvető intézményeinek létrehozása nélkül ugyanis továbbra is legfeljebb beszélni fogunk a kulturális anatómiáról. A teljes értékű Nemzetiségi élet kialakulásának állítólag, már nincs semmilyen politikai akadálya. A politikai szándék hiányának

gyakori megnyilvánulásai ellenére szeretnénk azt hinni, hogy ez tényleg így is van. De mihez kezdünk a szabadsággal pénz nélkül? Hisz az anyagi jellegű akadályok súlyosabbak lehetnek, mint az állítólag leküzdött politikaiak. Még a távolról sem tökéletes

Nemzetiségi önkormányzati rendszer tökéletesítésére, a nemzetiségek közvetlen parlamenti képviseletének és továbbiakut kisebbségi problémák megoldására irányuló legőszintébb törekvések is hiábavalók, ha a valóságban továbbra is hiányzik a politikai akarat és főként sehogy sem találnak forrást a pénzügyi garanciák biztosítására. Ilyen esetekben kár a szóért... - még ha azon jogi normák kijavításáról van is szó, amelyekben a nemzetiség I élet megmutatkozhat és főlrög amelyekből kiindulhat. A Nemzetiségi közélet és a választott kisebbségi testületek felvirágoztatásához elsősorban a pénzügyi alap hiányzik, amelyik nélkül a működés legalapvetőbb feltételei sem biztosíthatók kellő szszínvonalon. Ráadásul a – rossz jogszabályokkal és egyéb más módokon is – aláaknázott Nemzetiségi területen végzett munkát nem egyszer és nem egy helyen keseríti meg a “hatalmaskodók – kiskirályok” elutasító hozzáállása, akiket a kisebbségi önkormányzati jogkörök legujabb jegyzéke vagy a kisebbségi törvényre történő minduntalan hivatkozás sem hat meg, sőt ez utóbbi hatályos változatában a legkisebb erőfeszítés nélkül is megtalálhatják a kiskapuikat vagy hátsó ajtóikat.

Fuhl Imre

Esztergom évlapjai - 2000

Válogatás Dobay Pál jegyzeteiből

Erdőn talált háborús maradványok

Foglalkozásom a Pilishez köt. Erdőfelügyelő erdőmérnökként közel negyven éve járom a Pilist. Főleg a délnyugati részén fordulok meg gyakran. Itt – Esztergom – Pilisszentlélek- Pilisszentkereszt térségében – bontakozott ki , majd akadt el a

címbeírt német hadivállalkozás 1945. január első felében. Semmit sem tudtam még erről akkor, az 1960-as évek derekán, amikor fiatal erdész szakemberként szinte rendszeresen kint lehettem az erdőn. Ám mindjárt kezdetben gondolkodóba ejtett

az erdőben talált sok háborús maradvány illetve emlék. Lassan, szakaszonként végig jártam azt a futóárok rendszert, amely a Kétágú-hegy nyergétől a búbanatvölgyi hajdani szovjet bunkervárosig húzódik. Két német rohamsisakra is bukkantam a Fekete-hegy magas, sziklás részén, ember szinte nem is járta helyen. Sárgaréz nehézgéppuskatöltényhüvelyeket szedtem össze az Árpádvár tetején egy meglepően nagy, hajdani szovjet fedezék mellett. Tábori telefonba botlottam a Maróti gerincen, valahol az Enyedi-emlékkereszt táján. Éles PPS típusú géppisztolytöltényeket piszkáltam ki a futóárokpartján az Ugró út felső kanyarjában.

Nyeletlenpáncélöklől

hökkentett meg Kétbükkfa-nyeregnél. A Vaskapuban talált hét darab német légiaknát még 22 év múlva is fel tudták robbantani a tűzszerészek. De ugyanúgy meglepett a pilistetői német ejtőbomba, a Mexikó-pusztán tokostól együtt fellelt gázálarc, a Nagykovácsi pusztá felett talált golyószóró-cső és hosszasan sorolhatnám még az egyéb háborús maradványokat. Ha valamennyit összegyűjtöm és kiállítom, ma egy rendhagyó múzeumi gyűjteménnyel dicsekedhetnék

... És mi mindent rejt még a Pilis? Mennyi, de mennyi maradványt nyelt el végérvényesen a vadon? Senki meg nem mondja, hány “front alatti” emléket őriz a mindig élő erdő és az örökkévaló avar. Csatatérkutató hadtörténész barátom és jelen írásom folytatója – Négyesi Lajos százados – holta napjáig járhatja “aknakereső” műszerével a Pilist, legfeljebb csak a jéghegy csúcsáig jut el.

Erdei katonasírok

Közben borzongva álltam meg az erdő mélyén akkor még itt-ott fellelhető katonasírok előtt. A hevenyészett sírhant ma már örökre a múlté. A gallyakból összeütött egyszerű kereszt legfeljebb, ha egy-kétévtizedig dacol a korhadással, és ráhelyezett sisak előbb –utóbb háborúsműgyűjtők-műkereskedők zsákmánya lesz. Egyik legkomorabb ilyen emlékem a Tartalékerdőben talált “műrostos”

német katona-pulóver. Benne és körülötte a rég széthullott emberi csontváz 217 darabja. A természetes anyagú többi egyenruha-darab és atetem lágy része nyilván sokkal hamarabb lett “por és hamu”, szakszóval kifejezve humusz, fák, fűvek és vadvirágok éltetője. Máig sajnálom, hogy a “dögcédulát” nem kerestem meg valahol a reves bordacsontok között vagy alatt, és így nem juttathattam el a Német Háborús Keresőszolgálathoz. Szinte hihetetlen, hogy máig, mekkora nyugaton az érdeklődés a hozzátartozók részéről a háborús hősök iránt.

Jó példa erre Joseph Hausler esete. Utóvédharcokban esett el a Pilistetőn 1945. január közepe táján. A front elvonulása után – szovjet tilalom ellenére! – pilisszentkereszt-i lakosok temették el néhányadmagával a helyszínen, az egy-két éve felhagyott Magyar katonai rakétakilövő bázis területén. A nagyon sekély, szinte sziklás köves vázталajban nem lehetett megfelelő mélységű sírt ásni, ezért jobbára csak kövekkel takarták le a tetemeteket. Az itt nyugvók további sorsa: a hús mellett a dögöt is elfogyasztó rókák és vaddisznók hordták szét valamennyit. Asír helye azonban jelképesen megmaradt. Főleg erdész kollégáim gondozták lehetőség szerint. Joseph Hausler nővére akkor még Nyugat-Németországból – az 1950-es évek elején elindult elesett öccse felkutatására és exumálására. El is jutott a közigazgatásilag szomszédos Pilisszántóig, ahol a tanácsházán nem is tudtak meg nem is akartak foglalkozni ügyével. Valamikor az 1970-es évek legelején ismét próbálkozott. Tájékoztató magánlevele eljutott hozzám. Nem szívesen ugyan, de megírtam neki a valóságot, és a rég jeltelen sír helyéről mellékeltem ehhez egy marék földet, egy fél öklömnyi követ és egy itt álló öreg cserfa arasznnyi hajtását. A hálálkodó válaszelevél lényege. E fenti három dolgot ugyanolyan kegyelettel helyezték el a családi kriptában, mintha hagyományos – csak évtizedekkel megkésétt koporsós temetés lett volna.

Augusztusi népszokások, hagyományok

Augusztus római császár

A régi római kalendáriumban a sextilis nevet viselte, mert az esztendőnek ez a hónapja a hatodik (sextus) hónapja volt. Ez a neve maradt meg még a Julius Caesar-féle naptárreform után is. Majd Oktaviánus Augusztus császár Krisztus előtt 7 – ben az időközben újra megnövekedett számú szökőnapok miatt újabb naptárrendezést kellett végrehajtania, s e hónap nevét is megváltoztatta, a saját felvett nevével jelölte meg ezt a hónapot, mivel életének legtöbb szerencsés eseménye ebben a hónapban játszódtott le. Az Augustus az augeo igére emlékeztet, amelynek jelentése: az ország gyarapítója. E hónapot a kánikula havának tartják, de nevezik még nyárutónak, új kenyér havának, kisasszony havának is.

Augusztus 1. – Vasa Szent Péter napja: Szent Péter ünnepe. E napon emlékeznek arra, amikor is egy angyal kiszabadította Heródes börtönéből, ahol láncra verve őrizték. Muravidéken dologtiltó nap a szőlőtermelőknek, akik úgy vélik, ha dolgoznak, a szőlőszemek lehullanának a fűtökről.

Augusztus 10. – Lőrinc napja: A közhiedelem szerint a dinnye e naptól kezdve már nem olyan finom, úgy mondták, lőrinces, lucskos lesz.

Augusztus 15. – Nagyboldogasszony napja: Mária mennybemenetelét ünnepeljük. Moldán e napon gyógynövényeket szentelnek, majd ezzel füstölik meg a betegeket. E naptól kezdve tiltották az asszonyok számára a fürdést a folyóvízben. Muravidéken ez a nap is dologtiltó nap.

Névnapok augusztusban

KLÁRA szűz, hitvalló. Meghalt 1253 Ünnepe:

augusztus 12. Asszisi legelőkelőbb családjának leánya, Szent Ferenc lehhűségesebb követője volt. A város közelében levő S. Damiano kolostorban megalapította a Klarisszák rendjét. A szaracénok betörése ellen az oltáriszentséggel csodásan megmentette kolostorát. Tetemeit atiszteletére épült asszisi Szent Chiara templomban őrzik. Klára neve latinban: híres fényes.

ILONA özvegy, császárnő. Meghalt 326 körül. Ünnepe: augusztus 18. Konstantius császár törvényes felesége. E házasságból született Nagy Konstantin, aki háromszáz éves üldözés után visszaadta az Egyház békéjét Szent Ilona később megtalálta Megváltónk keresztjét és a Szentföldön több templomot építtetett. Ereklýjét Rómában őrzik. Ilona = Ilus = Ilka = Ila = Heléna a görögben fénylő, világító, fáklya.

LAJOS király, hitvalló. Meghalt 1270. Ünnepe: augusztus 25. A francia Lajosnak hasonnevű fia, a középkor hőse. 11 éves volt, amikor atyja elhunyt után IX. Lajos néven trónra lépett. Anyja Szent Blanka többször hangoztatta, hogy fiát inkább holtan kívánná látni, mint egyetlen halálos bűnben. IX. Lajoskirály üdvös intézkedései: a párbaj eltiltása, a tulajdon biztosítása, az ipar és kereskedelem fejlesztése, a Sorbonne egyetem alapítása. Szent életének legszebb vonása a gyakori szentgyónás és áldozás. Szent Lajos az ácsok, kőfaragók, gombkötők, kereskedők, ipari munkások, gyárosok védőszentje. Lajos = Ludovikus = Ludwig, a gótban Chlodwig: híres küzdő.

RÓZA /limai) szűz meghalt 1617. Ünnepe augusztus 30. Amerika első szentje. Mint Szent Domonkos harmadrendjének tagja, eleinte a családi házban, később pedig a Gundisalvi családban teljes visszavonulásban élte le életét. Sok szenvedésben, de sok misztikus kegyelemben is volt része. A természethez való viszonya sok tekintetben Assisi Szent Ferencre emlékeztet bennünket. Nevének latin jelentése: rózsza.

F R

Betiltás

Bécsben már többségben vannak a muszlim gyerekek az általános iskolákban. Berlinben pedig a leggyakoribb keresztnév a Mohamed lett. Ha egy helyen akarunk erdőt és földiepret, akkor erdő biztos lesz, de földieper biztos nem lesz. Ilyen a multikulti is. Egyenlő az iszlámmal. A német strandok keresztényeit a muszlimok minden csúszdától elzavarták a benszülött úszómesterrel együtt. Azóta tele lettek a strandok rendőrökkel. (A német birkanyájákat a visszatelepített farkasoktól csak kutya-falkákkal lehet megvédeni, de azok többet esznek méd a farkasoknál is.) a vakációzó

német kislányok helyett a muszlin “nagyfiúk” élvezik a német strandokat. Egyenlőre ők integrálják a nnémeteket, nem a németek a muszlimokat. Ezek után a bevándorlás ellenes AFD nyerte meg néhány falu irányítását. Erre a bevándorlás párti pártok be akarták tiltani a bevándorlás ellenes pártot. Ennyit a “demokráciáról.”A

A magyar és lengyel EU elnökséget is minden csellel és erőszakkal meg akarják torpedózni a migráció párti tagállamok.

Losonci Miklós

Kosznovszki Csilla panasza

Kedves szentlászliaiak akik még emlékeztek rám, én is kisfalum egy apró töredéke vagyok. Igaz sok éve nem lakom már ott, de azért szívem sokszor visszagondol gyermekkoromra és az ott töltött éveimre. Szüleimnek döntése azt diktálta, hogy ne ott váljak felnőtté, de azért egy részem mindig ott marad. Hiszek abban hogy minden okkal történik. Ma délután felmentem a temetőbe mert aki ismer tudja ott van apukám nagymamám és nagypapám sírja, teljes döbbenet ért. Egy rég nemlátott rokonom felhívta a figyelmem hogy apu sírja sárga szalaggal van ellátva, a következő felirattal LEJÁRT sírhely. A döbbenettől leesett az állam mikor ténylegesen szembesültem a megbélyegzett sírral.

Apu 1997 ben halt meg 25 évre nagymamám megváltotta a sírhelyet, majd márciusban idén ráfizettünk nővéremmel még 10 évet, nemcsak az övére hanem a nagyszüleinkére is. A temetőgondnok telefonhívása után mentem és fizettem. Erre most arra megyek fel a temetőbe, hogy apu sírján egy nagy megkülönböztetett jelzés éktelenkedik. Tiszta szégyen de nem rám való tekintettel hanem az elhunytal szemben. Szégyeljük magukat az ezzel foglalkozók hogy nem tudják elvégezni a rájuk mért feladatot. Át kell adni a vezetést olyan embernek aki nem holmi fecniken és salátalapokon könyveli szeretteink nyughelyét. Adjuk már meg az egymásnak való tiszteletet. Ráadásul az is a tudomásom jutott, hogy

már nem kell megváltani a sírhelyeket. Nagyon várom, hogy legyen ennek az írásnak hozzászólása. Én biztosan tovább fogok lépni ebben az ügyben a megbecstelenítésért megfogom találni a felelősöket.

55 éve történt Irány Csehszlovákia

Arra, már nem emlékszem, hogy hány órákor indultunk, de sokat nem aludhattunk megsemm ébredtem, a riadót jelző sziréna ébresztett fel. - Öt percen belül, már a gépkocsinkban ültünk. A mi parancsnoki kocsink ment elől és szorosan a nyomunkban jöttek a magyar és szovjet főtisztek. Nagyoroszt elhagyva Sahy – nál léptük át augusztus 21.-re virradóra az akkor még Csehszlovák határt, majd Léva felé kanyarodtunk

és már világosban érkeztünk a város déli részén lévő. Hotel Rozkvet elnevezésű Csehszlovákiában első szálláshelyünkre. Fegyveres ellenállást nem tapasztaltunk. Feliratokat viszont nagyon sokat, láttunk, szinte még a legkisebb falvakban is. Ezek mind ellenünk szóló gyalázó feliratok képek voltak. Utólag tudtam meg, hogy igen komoly területet foglaltunk el. Nagyjából azokat a részeket, amiket előtte Horthy Miklós katonái foglaltak vissza az első Bécsi döntés alapján.

Néphadseregünk viszont nem a területi visszacsatolás, hanem az „elvtársi segítségnyújtás” címén vonult be a felvidéki területekre, ahol viszont nyoma sem volt „ellenforadalomnak. Ehhez meg kívánom jegyezni, hogy semmilyen különleges, dícsőséges haditettéről szó sem lehetett.

Magyar tankok behatolása Csehszlovákiába

Ad 1. Megszállóként mentünk egy velünk szövetséges országba.

Ad 2. Csehszlovák hadsereg abszolút semmilyen ellenállást nem tanúsított.

Ad.3. Csehszlovákia pártvezetése, életveszélyes fenyegetést kapott, a nagy orosz testvér pártvezetésétől, a legcsekélyebb ellenállás esetére is.

Érdekességként meg kell említenem, hogy a Csehszlovák vezetéshez legközelebb álló külföldi vezető-közvetítő a magyar Kádár János volt. Kádár János apai ágon Ján Csermanek szerb, anyai ágon szlovák és köztudott, hogy valóban jártas volt a szláv nyelvekben. Nem csak ezért, de ez is nagyban közrejátszott abban, hogy a Csehszlovák vezetéshez, legközelebb álló külföldi vezető Kádár János volt. Azok is dokumentumszerű tények, hogy a legtöbb tárgyalást vele bonyolították le az elkövetkező hónapokban. A legelsőt, királyi elődeink mintájára vadászattal egybekötött találkozó 1968. január, 20-21-én Kistapolcsányban volt, ahol Kádár és Dubcek bizalmasan négyszem közt beszélgetett a Csehszlovák helyzetről. Ezt folytatták később a szlovákiai Komárnóban, Dubcek moszkvai útja után. Legtöbbet csak bizalmasan maguk között beszélgettek, szlovákul. Szovjetek egyre inkább kezdtek félni a csehszlovák helyzettől, ezért összehívták az összes szovjetbarát vezetőt egy tanácskozásra, ahol együtt akartak nyomást gyakorolni Dubcekre. A Drezdában 1968. március 23-án lezajlott tárgyaláson Kádár ismét bizalmasan, tolmács nélkül szlovák nyelven próbált közvetíteni, de sikertelen volt.

Június 13-14-én, Budapesten járt a csehszlovák vezeté, ahol bizalmas légkörben Kádár újfent elmondta aggályait.

A két ország vezetőinek viszonyában változások indultak meg, amiben szerepet játszott egy prágai lapban megjelent, Nagy Imre kivégzésének 10. évfordulójára időzített cikk. Ebben lényegretörően az állt, hogy Nagy Imre mártír volt, akit ártatlanul végeztek ki Kádárék.

Szovjet tankok a Vencel téren

Nos, ez a kijelentés már kezdte kivenni a biztosítékot Kádárnál, aki igyekezett jó kapcsolatot ápolni Dubcekkal. Június végi moszkvai tárgyaláson Kádár János határozottan kijelentette,

hogya ha a kommunista eszme fennmaradása veszélybe kerül, a magyar vezetés támogatja akár a fegyveres rendteremtést is.

Ennek következményeként, július 13-án a magyar Komáromba folytatódott a tárgyalások Dubcsek és Kádár között, de Dubcsek nagyon csalódott, mert, mivel Nagy Imrét elismerte mártírnak sem kapott teljes támogatást Kádártól. Dubcsek viszont ezért kellőképpen megijedhetett, mert a találkozó végén sírva fakadt. Kádár János július végén újabb találkozót hozott össze

Dubcsekkel és a szovjetekkel, abban a reményben, hogy Dubcsek jobban belátásra bírják. A nép az utcán éltette Dubcseket

- Talán azt hiszik, azért jöttünk, hogy fölakasszuk őt?

- Kérdezte a visszaemlékezések

szerint ekkor Brezsnyev. Két héttel később ismét találkoztak ezen a találkozón, már a fegyveres megoldásról folytak a tárgyalások. Kádár kapott még egy utolsó lehetőséget Brezsnyevtől.

Augusztus 17. -i találkozón Kádár már nem merte figyelmeztetni Dubcseket.

Dubcek hazafiságának az lett a vége, hogy meggyötörték, majd egy kisebb repülő padozatához láncolva kivitték Moszkvába.

Megjegyzéseim

A megszálló magyar katonák közül bizony sokan nem nézték jó szemmel az eseményeket.

Ebből megemlítek két esetet, melynek elbeszélését saját fülemmel hallottam,

- A huszonhárom éves leszerelés előtt álló öreg katona Harsányi István, aki sorkatonaként szakaszvezetői rangig vitte, mindössze annyit jegyzett meg, hogy alárendelt szerepünk van,

mindent a Szovjetunió parancsára teszünk.

Beárulták és jutalmul másfél év katonai börtönt „futkosót” kapott.

A másik kijelentés ennél cifrább volt:

- Szabó István tizedes, szintén leszerelésre váró öregkatona, Egerben annyit mondott, hogy...

„talán az egri laktanyára kellene atombombát dobni, hogy ne kelljen többet senkinek bevonulni.

Ezért a mondatért 3 évre felfüggesztett tíz hónap börtön és nyilvános lefokozás volt a büntetése.

Részletek, a -Megjártam Csehszlovákiát c. könyvemből.

Részlet, a napi eseményekről írt naplómból

...Nem tudom melyik, vagy már hanyadik faluban megálltunk, éppen a falu központjában, ott találtunk tágas teret, a „nyújtózásra”. Eleinte csak tisztes távolságból figyeltek minket a buszravárók, vagy éppen a kocsmák ablakán át reggeli pálinkájukat iszogató férfiak. Mi nagyokat nyújtóztunk és nézelődtünk. Szerelvényünk, és természetesen a fegyverzetünk is a mellettünk lévő kocsin volt. Emberek látván fegyvertelenségüket, meg talán a fáradtságunkat is egyre közelebb bátorkodtak hozzánk, szinte közrefogtak. Egyszer csak? Uram láss csodát, egy idős házaspár tört utat magának, és odajött hozzánk közvetlenül a kocsinkhoz. Parancsnokunk látván a két idős

fegyvertelen házaspárt szép jó reggelt kívánva üdvözölte őket.- Mindketten fogadták a köszönést, és szinte testközelbe jöttek hozzánk. Miután közvetlen előttünk megálltak. Az idős férfi öltözetéből is látni lehetett, hogy úr, megszólalt.

Azt mondta, hogy már nagyon régen vártak bennünket, és megkérdezte, hogy mikor csatoljuk őket az anyaországhoz? Ilyen is volt, de a többség közömbösen fogadott bennünket. Azt is tudni kell, hogy ezek lehet mondani szintiszta magyar területek. Ugyanakkor voltak és nem is kevesen, szintén magyarok, akik köpködtek felénk, és bizony nagyon durva sértéseket kiabáltak.

A parancs szerint persze semmire, de szó szerint

semmire sem volt szabad reagálnunk. Még aznap beértünk egy városba. Az egyik rajt a postára, a másikat a tanácsházára vezényelték. Harmadik rajunk készenléti ügyeletben maradt. A helyzet normálisnak tűnt, vagy tízen álltak sorban ügyesbajos dolgaikat intézni a tanácsházán, bizony furán néztek ránk, amikor talpig fegyverben beállítottunk. Nem úsztak tőlünk örömmámorban az ügyfelek, a hivatalnokok meg főleg nem Postán és a tanácsházán is két-két járőrpárost hagytunk Gépkocsinkkal a tanácsháza udvarába hajtottunk, és ott rendezkedtünk be. A szolgálatban lévőket óránként váltjuk, és éjszaka a gépkocsink platóján alszunk, a tanácsháza mosdóit használjuk, rendelkező parancsnokunk. Másnap a bátrabb

helyiek közül néhányan bemerészkedtek az udvarba, Ezek már nem tudtak magyarul, nekünk kedvesnek tűntek. De ébernek kellett lennünk. Bajtársaim kérésére fogadtam köszönésüket, és szóba elegyedtem velük. Barátságosak voltak. Egy rakás sört is hoztak, persze azt, a parancs szerint nem volt szabad elfogadnunk. Mi önkényesen felülbíráltuk a parancsot és elfogadtuk, majd konzervet adtunk érte. Mi akkor így építettük a magyar –szlovák barátságot. Mindenesetre mi tettük jobban, mert jól megvoltunk, a helyiekkel, nem úgy, mint a politikusok Prágában ahol később megsebesültem. Onnan rossz hírek érkeztek, harcokról, halottakról....

F R

„Nincsen remény...”

Az ember sárkányfog vetemény”. Írta Vörösmarthy Mihály. Az ókoriak kiírtottak minden mediterrán tölgyerdőt a hajóépítéshez. Amik helyét fenyőerdők vették át. Ezeket is mind ki lehetne írtani, pl. áramfejlesztés céljára, és visszatelepíteni

az őshonos tölgyet. Az ugyanis csersavval védekezik a farontók ellen, így nyersen elégethetetlen. Szemben a gyantás tűlevelűekkel. Amik nyersen is úgy égnek mint a zsír.

Losonci Miklós

Cséplés

Kemény, szervezett munka volt hajdanában a cséplés.

A gabonaszemnek kalászból való kiverésére szolgáló kézieszközt csépnek nevezték elődeink. Innen eredeztető a cséplés. A gabonaszemek kinyerésének nagyon régen a legegyszerűbb formája egy bot, volt, melynek használata bizonyos növények (pl. kender, napraforgó, hüvelyes növények) magvainak kiverésénél szinte napjainkig fennmaradt. Gabonához viszont később cséphadarót használtak. Ezt egy hosszabb nyélre kötött csépfejre egy szíjjal volt felerősítve. Ez az egyszerű elmés szerkezetet, harci eszköznek is használták. Sok évszázad elteltével az ipari fejlődésnek köszönhetően elkészült a komolyabb szerkezet, mely, mivel a cséplést szolgálta, cséplőgéppel lett elnevezve.

A cséplőgéppel, sokkal hatékonyabban lehetett kinyerni a magokat. Ugyanakkor a cséplés is igen nagy szervezettséget kívánt. Ezt már egy szervezet brigád- cséplőbanda élén a bandagazdával végezte. Ezt a „masinát” viszont nem volt célszerű házról

háza vonatni. Így alakultak ki a szérűskertek. A módosabb nagyobb udvarral-kerttel rendelkező gazdáknál történtek a cséplések. A kevéske földdel rendelkezők ide szállították és rakták össze a kevéske cséplési való gabonájukat. A gazdáknak ezt a „szívességét” általában mezei, vagy egyéb munkával dolgozták le. A cséplőbanda általában helyi kevésbé módosabb szorgos férfiakból alakult. A fizikailag gyengébb munkákat, mint például a pelyvahordást általában nők, és legénykék végezték. Ez a munkafolyamat volt a legporosabb. Ezt magam is néhány szezonban már tizenkétéves koromtól János barátommal megtapasztaltam. Kettőnknek egy rész járt. Ez így volt igazságos. A csépléshez emlékezetem szerint az alábbi folyamatokra volt szükség: A munkafolyamatot a kévedobáló, kezdte, aki villával feldobálta a kévet a gép tetejére. Általában egy segítő tartozott hozzá. Ott fent a gépen volt egy férfi, aki elvágta a szalmából készült kötelet. Mellette állt egy lány is, aki azt ügyesen átadta az etetőnek a szétvágott kévét. Az etető bizony nagy tiszteletnek örvendett.

Ő diktálta a tempót de ugyanakkor nagyon figyelmesen kellett vigyáznia az egyenletes adagolásra. Amikor pedig lefolytak a kicsépeltek szemek a zsákba, a két zsákos, mert ketten voltak – szedték, megkötözték a zsákot és tették a mázsára. Ez nagyon fontos volt, mert a cséplőbrigád százalékban kapott a kicsépeltek gabonából. Szó szerint mindig abból, amit kicsépeltek. A zsákokat utána egyből hordták a padlásra. A két pelyvás húzta.

A két ifjú polyvás elhúzta, majd beszedte kosarakba vagy ponyvába a pelyvát, és azt aztán ketten vitték is egyből a pelyvaházba. A kicsépeltek szalmát a gép mellett kétoldalt álló ember először továbbította. A másik kettő vagy több ember azonnal rakta a kazalra. A kazalosnak a szakmát igen értő embernek kellett lennie, annak kellett a sarkokat kiszarvalni [a szalmát kétrét hajtvva sarokelemet képezni belőle], majd a szarvalásra rálépve végigrakni és végigtiporni a szélét, végül pedig a közepét beágyalni, jó keményre és domborúra, hogy lefolyjon a víz. A kicsépeltek

menntiség után járó gabonát naponta nálunk, Pilisszentlászlón minden este beszállították a község háza udvarán lévő tűzoltószertár épületébe. Az aratás végeztével, a gabonából egy hordó sörre valót eladtak, és áldomást ittak. Ugyanezen az estén történt a bandagazda számításai alapján az igen pontos elszámolás. Mindenki hazavitte a kemény férfias munka által kiérdemelt jussát.

F R

Régi mesterségek

Kovácsmester

A régi idők életében a kovácsok munkája nélkülözhetetlen volt, így a mesterek között is megkülönböztetett hely és tisztelet övezte őket. Magyarországon a honfoglalástól kezdődően fontos szerepük volt: ők készítették, javították a parasztemberek mindennapi szerszámaikat, s az ekevas-igazítás, élezés, edzés, a kocsis és a szekér vasalása, javítása, ajtó- és ablakvasalások, záruk, zablárok, kengyelek, patkók készítése is az ő feladatuk volt. Szerszámaik egy részét is maguk készítették: kalapácsokat, fogókat, vágóeszközöket. A városi és mezővárosi kovácsok önálló műhellyel rendelkeztek, azonban közülük nem mindenki értett a patkoláshoz – ők szerszámkovácsok voltak.

A lovak, tehenek patkolása külön szakértelmet követelt, hiszen a gyakorlatlan, hozzá nem értő kovács munkaképtelenné tehetette a jószágot, ha nem a megfelelő helyre verte a szöveget. A speciális érzéket és tudást igénylő feladatokat a patkolókovácsok látták el. Itt gyorsan, pontosan, ugyanakkor kellő óvatossággal kell dolgozni, az állatokkal jó kapcsolatot teremteni, hogy a régi patkó eltávolítása, a pata faragása, reszelése, a

megfelelő méretű új patkó kiválasztása, a felmelegített patkó patához igazítása, hűtése és csiszolása, szegelése, reszelése alatt a ló nyugodt maradjon, ne sérüljön sem ember, sem állat. A patkókat az állat lábán hat-nyolc hetente kell cserélni – nyáron gyakrabban, télen ritkábban, mivel ilyenkor a pata lassabban nő.

A rúgós lovak és ökrök patkolását a patkolókaloda segítette. Az ökröket, teheneket egy emelőszerkezettel ellátott kalodában lehetett patkolni. A kaloda négy tartóoszlopát mélyen a földbe rögzítették, oldalt pedig összekötő gerendák erősítették. Kötelet vagy láncot vetettek át az állat hasa alatt, s két emelőhengerrel felemelték. Az állatot így, függve vasalták meg. Az ökröknek is rendes patkót vasaltak. Volt nyári és téli vasalás. A legtöbb patkolókovács állatgyógyítással is foglalkozott.

A kovácsmesternek reggeltől késő estig talpon kellett lenni, úgyhogy kovácsnak csak a szegény ember gyereke ment, a gazdagabb mást is tanulhatott.

F R

Szent Lőrinc

Augusztus 10-én ünnepeljük, az igen kegyetlen halállal halt Lőrinc diakónus névnapját.

Szent Lőrinc a legendája szerint II. (Szent) Sixtus pápa diakónusa (szerpapja) volt. A vértanú pápa elfogatásakor őrá bízta az egyház kincseit azzal, hogy ossza föl a szegények között. A pápa egyben azt is megjósolta, hogy három nap múlva ő is mártíromságra jut. Lőrinc Sixtus végakarata szerint cselekedett. Amikor őt is letartóztatták, és az egyház értékeit rajta követelték, a szegényeket vezette a bíró elé, mondván: Íme, az egyház vagyona! Kegyetlen halált szenvedett (258. aug. 10.), rostélyon sütötték meg. Helyzetéhez mértén meghökkentő humorérzékről tett tanúságot. Amikor már sült a roston egy ideje, így szólt hóhérához: „Az egyik oldalam már megsült, fordíts

a másik oldalamra!” A pápája szomszédságában ünnepelt Lőrinc a IV. század óta az egyik legnépszerűbb szentje a kereszténységnek. Fiatalemberként ábrázolják, diakónusi dalmatikában. Attribútuma a boronára emlékeztető rostély. Mártíriuma a peccsenyévé pirító augusztusi forráság jelképe. A fentiek okán a tűzoltók, a tűzzel foglalatoskodók (cukrászok, pékek) hívták segítségül, s elsősorban égési sebek gyógyulásáért fordultak hozzá. Ünnepe a földműves nép körében határnapnak számított, amit országszerte ismert szólás is jelez: „belepisilt Lőrinc a dinnyébe”, azaz a Lőrinc-nap után szedett dinnye már ízetlen. Hasonló szentenciák: Lőrinc-nap után a fa már nem fejlődik tovább. Lőrinc-naptól nem tanácsos már a folyókban fürödni. (E mondások inkább a másik, kevésbé ismert szeptember 5-i Lőrinc napra illenek, a tapasztalat is ezt igazolja.) Egy érdekesség: az angol néphagyomány az augusztusi meteorhullást „Szent Lőrinc könnyeinek” hívta.

Lőrincet a középkorban részben legendája nyomán, részben nevének értelmezéséből támadt megfontolások alapján védőszentül tisztelték a szegények, a könyvtárosok (mert az Egyház könyveinek is ő volt a gondviselője), a tűzoltók és a tűzzel dolgozó pékek, cukrászok. Oltalmul hívták égési sebekről, lázról, zsábáról és szemfájásról. Ünnepe a parasztságnál, gazdasági és időjárási emlékeztető nap. E kiterjedt képzetkörnek a mi néphagyományunkban már csak töredékei élnek. Templomtitulusaink, ikonográfiai maradványaink azonban Lőrinc hajdani hazai tiszteletének virágzásáról és nyilvánvalóan európai kultuszösszefüggésekről tanúskodnak. Lőrinc napját Szent László törvénye a kötelező ünnepek közé sorozza, középkori misekönyveink számontartják. Feltűnő azonban, hogy egyik, XIV. századból származó pozsonyi misekönyvünk e napon Ezekiel prófétáról emlékezik meg, pedig a városnak ebben az időben már Lőrinc-temploma is volt.

F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015